

ΙΝΔΙΚΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ: ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

VS

Βασικές αρχές ινδικής θρησκευτικής σκέψης

Πίστη στην ενότητα του Όντος και στην απεραντοσύνη του

Αντίληψη περί αιώνιας ανακυκλήσεως του κόσμου και των όντων
(samsara)

Θεωρίες περί κάρμαν (πράξεων) που συνιστούν τον αιώνιο κύκλο
μετενσαρκώσεων

Οι περί κοινωνικών τάξεων (καστών) αντιλήψεις

Ο πόθος της απολυτρώσεως (μόκσα) από τον αιώνιο κύκλο των
μετενσαρκώσεων

Ο Ινδοϊσμός σήμερα: στοιχεία που επικρατούν

- ❖ Ευτελή και ανάξια στοιχεία
- ❖ Αρχαϊκές αντιλήψεις δεμένες με τον λαϊκό μύθο
- ❖ Αντιλήψεις προλήψεων και δεισιδαιμονιών
- ❖ Ο *Ταντρισμός* συνενώνει την λαϊκή μαγεία και ενθαρρύνει τις οργιαστικές λατρείες

Στην πανάρχαια κληρονομιά της Ινδίας τίποτα δεν έχει χαθεί, σύμφωνα και με την άποψη του Νεχρού «είχαν ένα δυνατό ένστικτο ζωής»

Προϋποθέσεις προσεγγίσεως

Klaus Klostermaier

- ❖ Απαραίτητη η ζωντανή εμπειρία κοντά στον ξένο λαό
- ❖ Υπεύθυνη και ζυγισμένη κρίση

Επομένως η συνάντηση πρέπει να θεωρηθεί περισσότερο μάθηση παρά διδασχή και ανάδειξη της «ορθότερης» πίστης.

Σημεία συναντήσεως των θρησκειών

- Υπάρχουν πολλοί δρόμοι που οδηγούν στη γνώση του θεού και τη σωτηρία
- Βαθιά διδασκαλία απολύτρωσης
- Δυσπιστία προς τον κόσμο της παροδικότητας και η αναζήτηση της αιωνιότητας
- Οι παρορμήσεις για προσευχή, περισυλλογή και στοχασμό

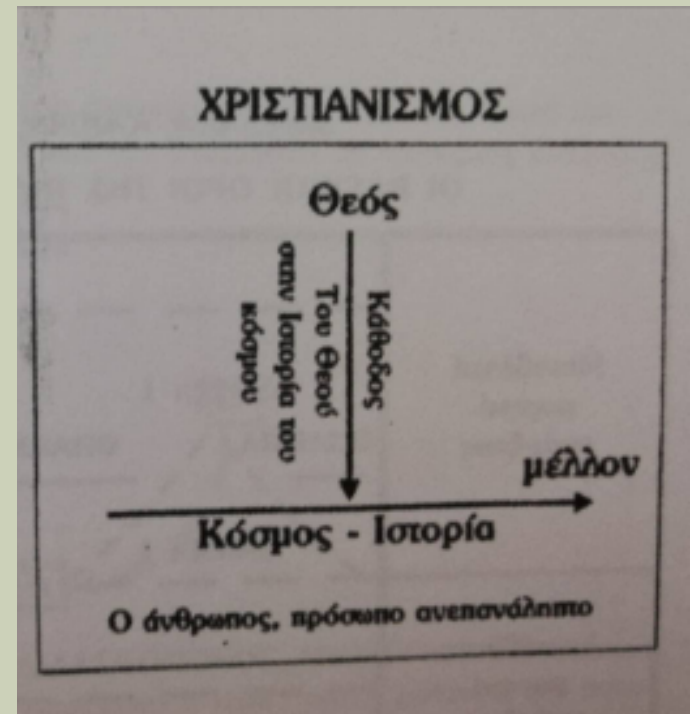
Χριστιανισμός

- Σαφής και αυστηρές έννοιες. Ο Χριστός είναι ο θεάνθρωπος Κύριος που «εκπλήρωσε» τον Νόμο και τους Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης
- Συγκεκριμένο Ιερό βιβλίο
- Ο κόσμος πλάστηκε για τον άνθρωπο. Δεν είναι άναρχος όπως ο Δημιουργός του έχει ιστορία
- Ο άνθρωπος είναι το ανώτερο δημιούργημα του Θεού, διότι πλάστηκε «κατ' εικόνα» και «καθ' ομοίωσιν» του.
- Ο άνθρωπος είναι ανεπανάληπτος στην ιστορία του κόσμου.
- Υπάρχει ένα οριστικό τέλος που έχει καθοριστεί από το Θεό.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ

- Ιστορία: ευθύγραμμη, μη επαναλαμβανόμενη, κατευθυνόμενη προς τον μοναδικό Θεό.
- Ο Χριστός: κατέρχεται καθέτως και μέσα στην οριζόντια ιστορική πορεία του κόσμου.

Ινδοϊσμός

- Κυριαρχεί η αναζήτηση του άπειρου και του αιώνιου
- Συνεχής αναδημιουργία του κόσμου
- Ουπανισάδες (ένα από τα πολλά βιβλία): ασταθής κόσμος, ο άνθρωπος αποτυφλώνεται από την κοσμική πλάνη
- Πουράνα: η ζωή των ανθρώπων τελειώνει → το κακό μεγαλώνει, η τωρινή ζωή βρίσκεται στα πρόθυρα της καταστροφής

ΙΝΔΟΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΣ

- Ο κόσμος κινείται κυκλικά και συνεχώς επαναλαμβάνεται
- Ο άνθρωπος είναι δεμένος με τον τροχό της ανακύκλησης (samsara) γεννιέται και πεθαίνει συνεχώς και βασανίζεται στον κόσμο της φθοράς

KARMA

- ❖ Όσα συμβαίνουν έχουν αιτιότητα και αποτελούν συσσωρευμένες πράξεις ανθρώπων που τους καταδικάζουν στην αιώνια μετενσάρκωση
- ❖ Ακόμη και ο κόσμος των Θεών δεν είναι κάτι τυχαίο αλλά αποτέλεσμα προηγούμενων πράξεων

Απολύτρωση: Ινδοϊσμού, Βουδισμού, Τζαϊνισμού

- ✓ Ύπαρξη των όντων ως αθάνατη πνευματική μονάδα
- ✓ Η αναζήτηση της αλήθειας δεν είναι «ούτε αυτό, ούτε αυτό» (neti, neti)
- ✓ Αιτία των «κακών» είναι η άγνοια του ανθρώπου και η προσκόλλησή του στις απατηλές ομορφιές του κόσμου
- ✓ Ο δρόμος της απολύτρωσης οδηγεί αναγκαστικά στην άρνηση του κόσμου
- ✓ Λύτρωση = Φυγή από την υποδούλωση της αιώνιας και οδυνηρής ανακύκλισης

Χριστιανισμός και σωτηρία

- Με το προπατορικό αμάρτημα εισχωρεί στον κόσμο το «κακό»
- Η υποδούλωση στο κόσμο γεννά την αμαρτία
- Ασκητική ζωή με σκοπό τον φωτισμό και την απόκτηση πνευματικής γνώσης (σημείο συναντήσεως)

Φωτισμός και Γνώση

Χριστιανισμός

- † Προϋπόθεση: ηθική οντολογική τελείωση του ανθρώπου ⇒ θεογνωσία, λήψη χάριτος Αγίου Πνεύματος
- † Σκοπός του χριστιανού να μην υποδουλωθεί στον κόσμο, όχι να αρνηθεί την υλική του υπόσταση

Δύο δρόμοι προσέγγισης της Αποκαλυπτικής Αλήθειας:

- † Θετικός: ο πιστός βλέπει την σοφία του Θεού όπως αυτή εμφανίζεται στην κτιστή δημιουργία του
- † Αποφατικός: ο πιστός εισχωρεί στο ενδότερο μυστήριο των άκτιστων ενεργειών της θεότητας και γίνεται κοινωνός-μέτοχος των θείων ευεργημάτων

Φωτισμός και Γνώση

Ινδοϊσμός

- Ο δρόμος για τον φωτισμό είναι προνόμιο ολίγων. Οι υπόλοιποι μπορούν να βελτιώσουν την θέση τους μέσω των τελετουργιών, της λατρείας των Θεών και ενός ηθικού τρόπου ζωής.
- Όσοι ανήκουν σε κάποια «ανώτερη» θρησκευτική παράδοση, δεν έχουν καμία σχέση με τους άλλους γιατί μολύνονται.

Τρεις βασικοί δρόμοι:

- Η ανώτερη πνευματική γνώση, θεωρία του παντός (jnana-marga)
- Η γνώση που αποκτάται μέσω των τελετουργιών (karmamarga)
- Η γνώση που προέρχεται από τη μυστική αφοσίωση και αγάπη στον Θεό (Bhaktimarga)

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Χριστιανισμός

- Αγώνας διάσωσης του ανθρώπινου προσώπου με σκοπό τον προορισμό του δηλαδή την αιωνιότητα
- Ο άνθρωπος πρόσωπο ανεπανάληπτο στην ιστορία και δεν μπορεί να υπάρχει δίχως το σώμα ή δίχως την ψυχή
- Πλάστηκε για την αιωνιότητα. Η αμαρτία τον έφερε στον θάνατο. Υπάρχει μεγάλη ελπίδα ⇒ Ανάσταση
- Ο χριστιανός έχει ως στόχο την ανάσταση του όλου του.

Ινδοϊσμός

- Απολύτρωση= έξοδος από τον κόσμο της φθοράς. Υπέρτατος σκοπός= η γνώση της αλήθειας
- Προσπάθεια μετάβασης σε μια μεταφυσική κατάσταση όπου το πρόσωπο ταυτίζεται με το παν
- Για τον Ινδοϊστή Ανάσταση= Φυλάκιση του σε μια νέα ύπαρξη στον δεινό κύκλο των μετεμψυχώσεων
- Ύψιστο ιδανικό: Μόκσα ή Νιρβάνα για τον Βουδισμό, κάτι δηλαδή που δεν μπορεί να περιγραφεί με όρους της συμβατικής λογικής.

Βουδισμός, Τζαϊνισμός και Χριστιανισμός

- ❖ Βουδιστικά κείμενα: όταν ο σοφός βλέπει το νιρβάνα, δεν πικραίνεται πια από θλίψεις, νιρβάνα = ευδαιμονία
- ❖ Κάρμα - Ανακύκληση – Απολύτρωση
- ❖ Έχουν το Dharma, τον Νόμο (= Διδασκαλία του Βούδα) μέσω αυτού οδηγούνται προς την συνεχή κένωση από τα στρώματα της άγνοιας και των άχρηστων πόθων που τους δένουν στην αλυσίδα των μετενσαρκώσεων
- ❖ Για τους χριστιανούς: απελευθέρωση από τον παλιό άνθρωπο της αμαρτίας
- ❖ Στόχος Βουδισμού: τέλειο σβήσιμο, εκεί που δεν υπάρχει μεταβολή και φθορά

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γρηγόριος Ζιάκας, *Θρησκείες, Κοινωνίες και Πολιτισμοί της Ασίας (Ινδοϊσμός- Βουδισμός- Τζαϊνισμός Κίνα Θιβέτ και Ιαπωνία)*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2016.